

FIZJOTERAPIA W ONKOLOGII MITY I RZECZYWISTOŚĆ

MIT

FĄLSZYWE PRZEKONANIE, UZNAWANE BEZ DOWODU

FIZJOTERAPIA W ONKOLOGII

MITY

PRZECIWW SKAZANA
ZE WZGLĘDU NA
SPECYFIKĘ
CHOROBY

RZECZYWISTOŚĆ

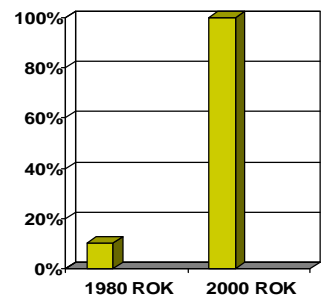
POWSZECHNIE
STOSOWANA JAKO
SKUTECZNY SPOŚÓB
PRZYWRACANIA
SPRAWNOŚCI
PSYCHOFIZYCZNEJ

3578 PUBLIKACJI
W
BAZIE PubMed

FIZJOTERAPIA W ONKOLOGII

- ▮ ZŁE WYNIKI LECZENIA
- ▮ ZABURZENIA TO NIEUNIKNIONY KOSZT LECZENIA
- ▮ OBAWA PRZED ĆWICZENIAMI
- ▮ OBAWA PRZED CZYNNIKAMI FIZYKALNYMI
- ▮ ZŁY STAN PSYCHOFIZYCZNY CHORYCH

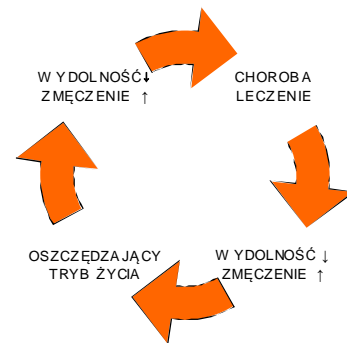
ZALECENIA PO LECZENIU CHOROŚB NOWOTWOROWYCH

- ▮ OSZCZĘDZAJĄCY TRYB ŻYCIA
- ▮ UNIKANIE WIĘKSZYCH WYSIŁKÓW FIZYCZNYCH

NASTĘPSTWA OGRANICZENIA AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ W CHOROŚIE NOWOTWOROWEJ

ĆWICZENIA FIZYCZNE W CHOROŚACH NOWOTWOROWYCH

MITY

- ▮ IMMUNOSUPRESYJNE DZIAŁANIE W WYŚŁĘKU FIZYCZNEGO, ZWIĄZANE Z DUŻĄ INTENSYWNOŚCIĄ
- ▮ ZWIĘKSZENIE KARDIOTOKSYCZNOŚCI PO WYŚŁĘKU FIZYCZNYM
- ▮ ZŁAMANIA PATOLOGICZNE
- ▮ ZŁY STAN PSYCHOFIZYCZNY CHORYCH

RZECZYWISTOŚĆ

- ▮ BRAK POWAŻNYCH POWIKŁAŃ LUB NIEPOŻĄDANYCH SKUTKÓW ZWIĄZANYCH Z TRENINGIEM FIZYCZNYM
- ▮ BRAK ZMIAN PATOLOGICZNYCH W ULTRASONOGRAFICZNYM BADAŃIU SERCA, ORAZ SPOCZYNKOWYM I WYŚŁĘKOWYM ELEKTROKARDIOGRAMIE
- ▮ BRAK ROZWOJU OBJAWÓW KARDIOTOKSYCZNOŚCI

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA

- ▮ 1922 rok
- ▮ Cherry
- ▮ Sivertsen & Dahlstrom
- ▮ Niższa umieralność na raka u mężczyzn zamieszkujących w Anglii, USA i Australii wykonujących ciężką pracę fizyczną
- ▮ 1985 rok
- ▮ Frisch et al.
- ▮ 5398 absolwentek amerykańskich uczelni
- ▮ Wyższy wskaźnik raka piersi u absolwentek nie uprawiających sportu w czasie studiów

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA

- 2-KROTNE ZMNIJSZENIE CZĘSTOŚCI ZACHOROWANIA NA RAKA PIERSI I 3-KROTNE NA NOWOTWORY UKŁADU ROZRODCZEGO U KOBIET UPRAWIAJĄCYCH SPORT
Gajewski 1998
- ZMNIJSZENIE O 20% RYZYKA ZACHOROWANIA NA RAKA PIERSI DZIĘKI AKTYWNOŚCI >6 METs, 1 RAZ W TYGODNIU PRZEZ 1 ROK
J Nat Cancer Inst 2005
- ISTOTNY SPADEK CZĘSTOŚCI ZACHOROWANIA NA RAKA PIERSI U KOBIET AKTYWNYCH (>5-9 METs) W PORÓWNIANIU Z NIEAKTYWNYMI (<5 METs)
Med. Sport 1999
- SPADEK O 40-70% RYZYKA ZACHOROWANIA NA RAKA PIERSI DZIĘKI JEDNORAZOWEMU WYSIŁKOWI \geq 25METs TYGODNIOWO
Am J Epidemiol 2001

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA

- SPADEK O 18% RYZYKA RAKA PIERSI DZIĘKI SYSTEMATYCZNEJ AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ 5-10 METs LUB O 22% DZIĘKI INTENSYWNOŚCI >40 METs
J Nat Cancer Inst 2000
- ZMNIJSZENIE O 30-50% RYZYKA RAKA PIERSI DZIĘKI REKREACYJNEMU UPRAWIANIU SPORTU MIĘDZY 10-15 ROKIEM ŻYCIA
J Nat Cancer Inst 2000, Br J Cancer 1985, Am J Public Health 1989, Cancer Causes Control 1995

WYSIŁEK FIZYCZNY

- UMIARKOWANY TRENING FIZYCZNY NA BIEŻNI RUCHOMEJ SAMIC SZCZURÓW POWODUJE ISTOTNY WZROST BRCA1 i p53
Wang et al. 2009
- BRAK POTWIERDZENIA PROTEKCYJNEGO DZIAŁANIA UMIARKOWANEGO WYSIŁKU FIZYCZNEGO
Westerlind et al. 2003, Thompson et al. 1995, 1994
- 274 SAMIC SZCZURÓW Z INDUKOWANYM RAKIEM PIERSI UMIARKOWANY WYSIŁEK FIZYCZNY ZMNIJSZENIE MASY GUZA
Westerlind et al. 2002, 2003
- ZBYT NISKA LUB NADMIERNIE WYSOKA INTENSYWNOŚĆ WYSIŁKU FIZYCZNEGO SPRZYJA ROZWOJOWI RAKA PIERSI U SZCZURÓW
Cohen 1991, Saez et al. 2007

WYSIŁEK FIZYCZNY

- STOPIEŃ PROTEKCJI PRZECIWKO RAKOWI JEST WPROST PROPORCJONALNY DO INTENSYWNOŚCI WYSIŁKU
Cohen 1991
- DZIAŁANIE PROTEKCYJNE I HAMUJĄCE PROCES KARCINOGENEZY WYKAZUJE JEDYNE W WYSIŁEK UMIARKOWANY
Cohen 1991
- BRAK RÓŻNIC PRZY OBCIĄŻENIU 35% MAKSYMALNEJ INTENSYWNOŚCI
Thompson et al. 1995
- INTENSYWNE ĆWICZENIA POWODUJĄ WZROST W YDZIELANIA HORMONÓW STRESU ZWIĘKSZAJĄCYCH RYZYKO ROZWOJU RAKA PIERSI U SZCZURÓW
Saez et al. 2007
- SPADEK ZACHOROWAŃ I REDUKCJA GUZA <60% PRZY 70% INTENSYWNOŚCI WYSIŁKU
Thompson et al. 1995
- ZWIĘKSZENIE MASY GUZA U SZCZURÓW W WYNIKU INTENSYWNEGO WYSIŁKU FIZYCZNEGO
Whitall-Strange et al. 1998

HIPOTETYCZNE MECHANIZMY PROTEKCYJNEGO ODDZIAŁYWANIA AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

- ZMIANA SKŁADU CIAŁA
- POPRAWA PROFILU LIPIDOWEGO
- POPRAWA HOMEOSTAZY GLUKOZY I WRAŻLIWOŚCI INSULINY
- REDUKCJA PRZEWLEKŁEGO ZAPALENIA
- POPRAWA CZYNNOSCI ŚRÓDBŁONKA
- INTENSYFIKACJA MECHANIZMÓW IMMUNOLOGICZNYCH
- ZMIANA GOSPODARKI HORMONALNEJ

CM AJ 2006

WYSIŁEK FIZYCZNY

- OBNIŻENIE POZIOMU ESTROGENÓW W SUROWICY I WZROST POZIOMU BIAŁEK W IĄŻĄCYCH HORMONY PŁCIOWE W WYNIKU ĆWICZEŃ FIZYCZNYCH
McTiernan et al. 2004
- BRAK POŻĄDANYCH ZMIAN METABOLITÓW ESTROGENU W WYNIKU ĆWICZEŃ FIZYCZNYCH
Atkinson et al. 2004
- ISTOTNE ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI KOMÓREK LAK BEZ WPŁYWU NA ROZWOJ GUZA PRZERZUTOWEGO U MYSZY POD WPŁYWEM TRENINGU FIZYCZNEGO
Pedersen et al. 2000
- TRENING FIZYCZNY POWODOWAŁ WZROST AKTYWNOŚCI KOMÓREK NK I MNIEJSZE WYSTĘPOWANIE GUZA PRZERZUTOWEGO U MYSZY
Spence et al. 2009

PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCH NR N 1464 088240

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA A RAK BADANIA EPIDEMIOLOGICZNE

CZA SOPISMO/AUTOR	AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA	KORZYŚCI
<i>Br J Cancer 1985, Am J Public Health 1989, Cancer Causes Control 1995</i>	REKREACYJNA W WIEKU 10-15 LAT	RAK PIERSI - 30-50%
<i>Gajewski 1998</i>	KOBIETY UPRAWIAJĄCE SPORT	RAK PIERSI - 2-KROTNY - NOWOTWORY UKŁADU ROZRODCZEGO - 3-KROTNY
<i>Med. Sport 1999</i>	>5-9 METs	RAK PIERSI -
<i>J Nat Cancer Inst 2000</i>	5-10 METs >40 METs	RAK PIERSI - 18% RAK PIERSI - 22%
<i>Am J Epidemiol 2001</i>	JEDNORAZOWY WYSIŁEK \geq 25METs TYGODNIOWO	RAK PIERSI - 40-70%
<i>McTiernan et al. 2004</i>	UMIARKOWANA PRZEZ 12 MIESIĘCY	POZIOM ESTROGENÓW W SUROWICY - POZIOM BIAŁEK W IĄŻĄCYCH HORMONY PŁCIOWE -
<i>J Nat Cancer Inst 2005</i>	>6 METs, 1 RAZ W TYGODNIU PRZEZ 1 ROK	RAK PIERSI - 20%

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA A RAK BADANIA EKSPERYMENTALNE

AUTOR	ZWIERZĘTA	TRENING/AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA	SKUTEK
<i>Cohen 1991</i>	SZCZURY	UMIARKOWANY	PROTEKCJA I HAMOWANIE KARCINOGENEZY
<i>Thompson et al. 1995</i>	SZCZURY	INTENSYWNOŚĆ 70%	GUZ 60%
<i>Pedersen et al. 2000</i>	MYSZY	UMIARKOWANA	AKTYWNOŚĆ KOMÓREK LAK - GUZ PRZERZUTOWY =
<i>Westerlind et al. 2002, 2003</i>	SZCZURY	UMIARKOWANA	MASA GUZA
<i>Spence et al. 2009</i>	MYSZY	UMIARKOWANA	AKTYWNOŚĆ KOMÓREK NK - GUZ PRZERZUTOWY
<i>Wang et al. 2009</i>	SZCZURY	UMIARKOWANA	BRCA1 i p53

GRUPA BADANA

180 SAMIC SZCZURÓW
SZCZEPU SPRAGUE-DAWLEY
W WIEKU 1 MIESIĄCA
O MASIE CIAŁA 70-80 GRAMÓW

PODZIELONYCH NA
15 GRUP

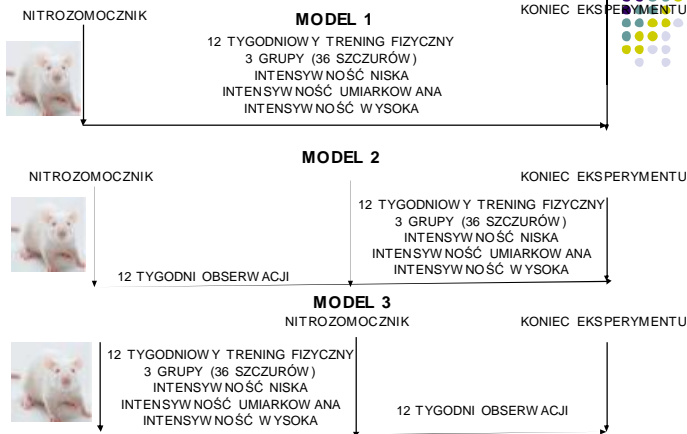
PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

METODA BADAŃ

NITROZOMOCZNIK
(ENU, 19N-ethyl-N-nitrosourea)
↓
180 MG/KG MASY CIAŁA
↓
DOOTRZEWNOWO
↓
WYINDUKOWANIE RAKA GRUCZO ŁU
PIERSIOWEGO W CIĄGU 3 MIESIĘCY

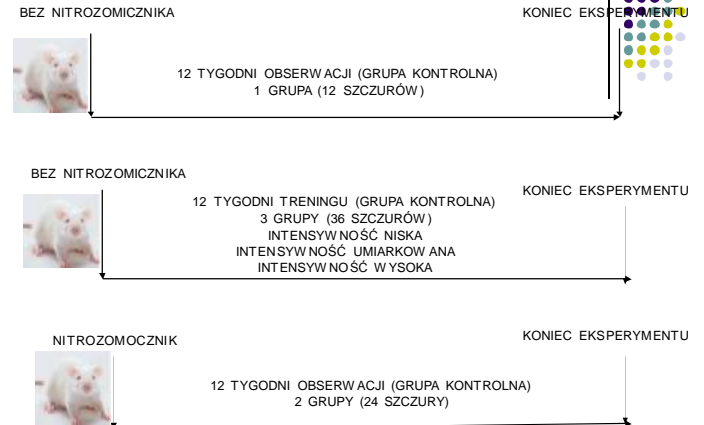
PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

GRUPY EKSPERYMENTALNE

PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

GRUPY KONTROLNE

PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

SCHEMAT TRENINGU FIZYCZNEGO

SCHEMAT TRENINGU O UMIARKOWANEJ INTENSYWNOŚCI

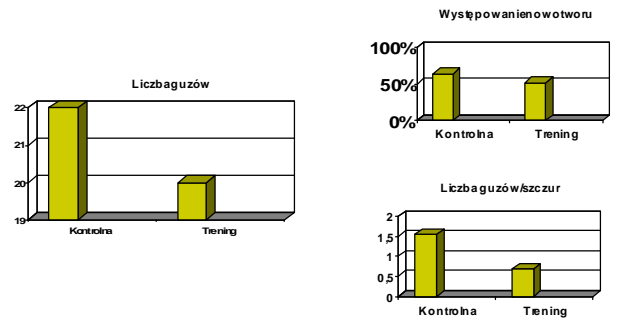
- 1 tydzień: prędkość 0.6 km/godz., czas trwania 10 min.
- 2 tydzień: prędkość 0.96 km/godz., czas trwania 20 min.
- 3 tydzień: prędkość 1.2 km/godz., czas trwania 30 min.
- 4 tydzień: prędkość 1.44 km/godz., czas trwania 40 min.
- 5 tydzień: prędkość 1.68 km/godz., czas trwania 50 min.
- 6 tydzień: prędkość 1.68 km/godz., czas trwania 55 min.
- 7 tydzień: prędkość 1.68 km/godz., czas trwania 60 min.
- 8 tydzień: prędkość 1.68 km/godz., czas trwania 65 min.
- 9 – 12 tydzień: prędkość 1.68 km/godz., czas trwania: 30 min.

TRENING O NISKIEJ INTENSYWNOŚCI
PARAMETRY OBNIŻONE O 20%

TRENING O WYSOKIEJ INTENSYWNOŚCI
PARAMETRY ZWIĘKSZONE O 20%

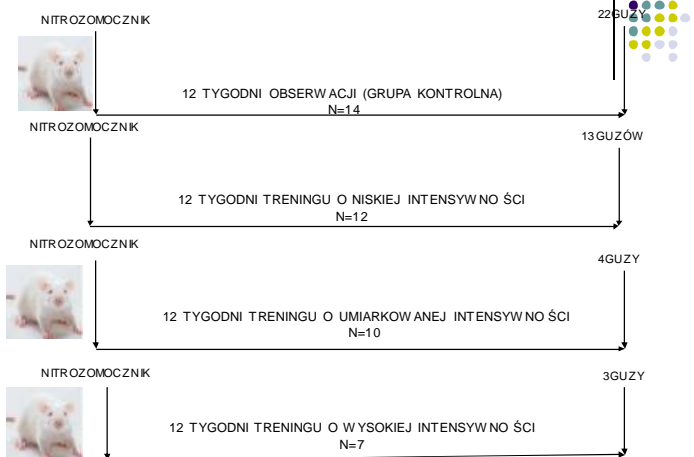
PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

WYNIKI BADAŃ W I MODELU

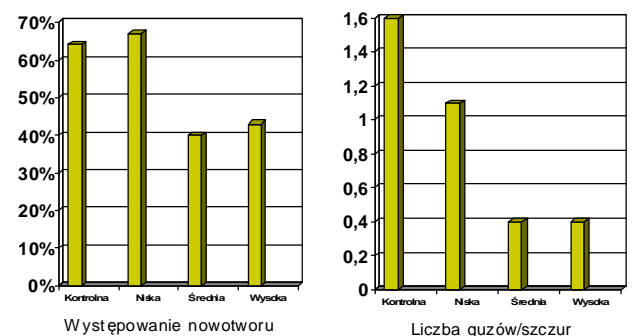
PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

WYNIKI BADAŃ W I MODELU

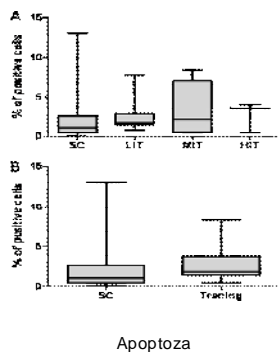
PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

WYNIKI BADAŃ W I MODELU

PROJEKT BADAWCZY W LASNY NCN NR N 1404 088240

WYNIKI BADAŃ W I MODELU

KI-67 NS

Apoptoza

PROJEKT BADAWCZY W LASHY NCN NR N 1404 08B240

ĆWICZENIA FIZYCZNE

WSZYSTKIE RODZAJE ĆWICZEŃ

WE WSZYSTKICH STADIACH CHOROBY

WE WSZYSTKICH METODACH I ETAPACH LECZENIA

ZASADY ĆWICZEŃ FIZYCZNYCH DLA LUDZI CHORYCH

- 1 NATURALNE FORMY RUCHU ANGAŻUJĄCE DUŻE GRUPY MIĘŚNIOWE (MARSZ, JAZDA NA CYKLOERGOMETRZE W POZYCJI SIEDZĄCEJ LUB LEŻĄCEJ)
- 1 INTENSYWNOŚĆ UMIARKOWANA 50-75% VO_{2MAX} (HR_{REZ}) LUB 60-80% HR_{MAX}
- 1 CZAS TRWANIA 30-60 MINUT
- 1 CZĘSTOTLIWOŚĆ 3-5 RAZY W TYGODNIU
- 1 TRENING CIĄGŁY LUB INTERWAŁOWY
- 1 TRENING TLENOWY, OPOROWY LUB MIESZANY

PRZYKŁADY RÓŻNYCH TRENINGÓW FIZYCZNYCH W ONKOLOGII

Chorzy	Rodzaj treningu	Czas trwania	Intensywność	Obciążenie/ Powtórzenia
Guzy łite i ch łoniaki	Tlenowy Interwałowy Bieżnia ruchoma	6 tygodni	85% HR_{max}	5x3,4x5, 3x6, 3x1 0,2x15, 1x30 min.
Guzy łite i ch łoniaki	Tlenowy Interwałowy Cykloergometr leżąc	8 tygodni	50% HR_{rez}	32 W 15x1 min wysiłku +15x1 min. przerwy
Rak piersi	Tlenowy Ciągły Cykloergometr leżąc	15 tygodni	70-75% VO_{2max}	1x15 min. przez 3 tygodnie Wzrost o 5 min. do 35 min.
Rak prostaty	Oporowy	12 tygodni	60-70% max	2 serie x 8-12 powtórzeń Wzrost o 2,5 kg
Rak wątroby	Tlenowy	6 tygodni	Niska/średnia	2 tygodnie

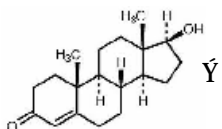
Courney et al 2003., Crevenna et al 2003., Dimeo et al 2003., Segal et al 2003

ĆWICZENIA OPOROWE

ZWIĘKSZONY WYRZUT
TESTOSTERONU

OBCIĄŻENIA PONIŻEJ 70%
1RM

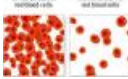

BRAK ZWIĘKSZENIA
WYRZUTU
TESTOSTERONU PRZY
ZACHOWANIU INNYCH
KORZYŚCI
FIZJOLOGICZNYCH TYCH
ĆWICZEŃ

NIEKORZYSTNY EFEKT
W PRZYPADKU RAKA
PROSTATY

Segal et al. 2003

OGRANICZENIA STOSOWANIA ĆWICZEŃ W CHOROBIE NOWOTWOROWEJ

PRZYCZYNA	OGRANICZENIE
ANEMIA	UNIKAĆ INTENSYWNYCH ĆWICZEŃ
MAŁOPŁYTKOWOŚĆ	UNIKAĆ URAZOWYCH FORM RUCHU
NEUTROPENIA	UNIKAĆ WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH INFEKCJI

OGRANICZENIA STOSOWANIA ĆWICZEŃ W CHOROBIE NOWOTWOROWEJ

PRZYCZYNA	OGRANICZENIE
RAK ODBYTNICY LUB PROSTATY	UNIKAĆ POZYCJI SIEDZĄCEJ
PRZETOKA NERKOWA	UNIKAĆ PŁYWANIA
RYZYKO ZŁAMANIA KOŚCI	UNIKAĆ DUŻYCH OBCIĄŻEŃ
ZABURZENIA KOORDYNACJI	UNIKAĆ POZYCJI STOJĄCEJ

UKŁAD ODPORNOŚCIOWY

LECZENIE NOWOTWORÓW ĆWICZENIA RUCHOWE

- 1 USZKODZENIE CZYNNOŚCI LIMFOCYTÓW T I B
- 1 ZMNIJSZENIE CAŁKOWITEJ LICZBY LIMFOCYTÓW JAK RÓWNIEŻ LIMFOCYTÓW T, B, NK
- 1 ZMNIJSZENIE LICZBY MAKROFAGÓW

- 1 POPRAWA CZYNNOŚCI KOMÓREK NK I MONOCYTÓW
- 1 WZROST PROPORCJI KRAŻĄCYCH GRANULOCYTÓW
- 1 SKRÓCENIE CZASU NEUTROPENII

Arch. Phys. Med. Rehabil. 2000; Anticancer Res. 1994, 1995; Blood 1997;

PSYCHIKA

LECZENIE NOWOTWORÓW ĆWICZENIA RUCHOWE

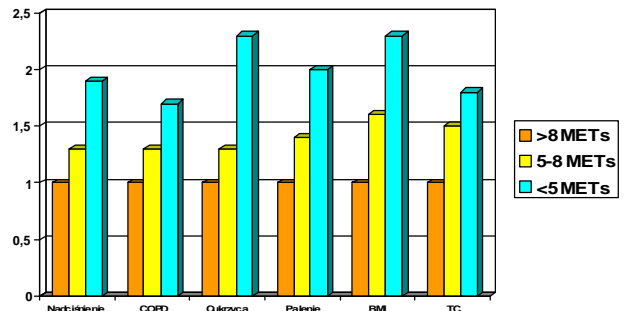
- I NIEPOKÓJ
- I LĘK
- I DRAŻLIWOŚĆ
- I NISKA SAMOOCENA
- I DEPRESJA
- I OBNIŻENIE JAKOŚCI ŻYCIA
- U 70% CHORYCH
- I ZMNIJSZENIE ZMĘCZENIA
- I ZMNIJSZENIE DEPRESJI, NIEPOKOJU I LĘKU
- I WZROST POCZUCIA SZCZĘŚCIA O 17% (1 DZIEŃ W TYGODNIU)
- I WZROST POZIOMU SAMOOCENY
- I LEPSZA KONTROLA UCZUĆ I ZACHOWAŃ
- I POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA

Cancer 1999; Psychooncology 2002

RELATYWNE RYZYKO ŚMIERCI ZALEŻNIE OD „OBJĘTOŚCI” ĆWICZEŃ

CMAJ 2006

PREWENCYJNE ZNACZENIE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

CHOROBA	KORZYŚCI
UKŁADU KRĄŻENIA	REDUKCJA RYZYKA PRZEDW CZESNEJ ŚMIERCI O 20-35%
CUKRZYCA	REDUKCJA RYZYKA CHOROBY O 40-60%
NOWOTWORY ZŁOŚLIWE	REDUKCJA RYZYKA CHOROBY O 30-50%
OTYŁOŚĆ	ZMNIJSZENIE O 38% MASY TŁUSZCZOWEJ ZW IĘKSZENIE O 10% CIAŁA SZCZUPEŁEGO
OSTEOPOROZA	W ZROST GĘSTOŚCI KOŚCI O 20% REDUKCJA PATOLOGICZNYCH ZŁAMAŃ KOŚCI

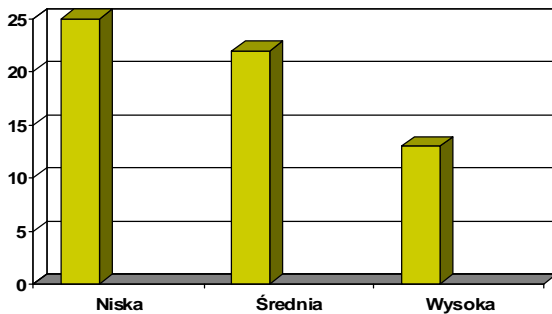
ZWIĄZEK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ Z NOWOTWORAMI ZŁOŚLIWYMI

UMIĘJSCOWIENIE NOWOTWORU	PRAWDOPODOBIENSTWO ODDZIAŁYWANIA
JELITO GRUBE	PEWNE
PIERŚ	PRZYPUSZCZALNE
PROSTATA	
MACICA	
JAJNIK	NIEPEWNE
JĄDRO	

J. Nutr. 2002

WSKAŹNIK WYSTĘPOWANIA RAKA JELITA GRUBEGO ZALEŻNIE OD AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

RYZIKO WYSTĘPOWANIA RAKA PIERSI

KOBIETY O NISKIEJ AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ PO MENOPAUZIE
WZROST RYZYKA O 1/3

KOBIETY AKTYWNE RUCHOWO
REDUKCJA O 30-40%

KOBIETY POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA O WYSOKIEJ AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ
REDUKCJA O 67%!

WYSTĘPOWANIE NOWOTWORÓW ZALEŻNIE OD UPRAWIANIA SPORTU

RODZAJ NOWOTWORU	KOBIETY TRENUJĄCE	KOBIETY NIETRENUJĄCE
PIERSI	9,2	16,2
UKŁAD ROZRODCZY	3,4	10,1
UKŁAD POKARMOWY	0,0	1,8
TARCZYCA	1,1	2,2
UKŁAD KRWIOTÓRCZY	1,1	2,2
CZERNIAK	3,1	3,6
SKÓRY	14,5	16,6

Gajewski, 1998

KORZYŚCI Z AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ W CHOROBI

CHOROBA	PREWENCJA WTÓRNA
UKŁADU KRĄŻENIA	REDUKCJA PRZEDW CZESNEJ ŚMIERCI OSŁABIENIE LUB ODWRÓCENIE PROCESU CHOROBY ZATRZYMANIE PROGRESJI CHOROBY NIEDOKRWIENNEJ SERCA (1600 KCAL/TYDZIEŃ) REDUKCJA PŁYTEK ZAKRZEPY (2200 KCAL/TYDZIEŃ)
CUKRZYCA	REDUKCJA PRZEDW CZESNEJ ŚMIERCI O 39-54% POPRAWA HOMEOSTAZY GLUKOZY KONTROLA CUKRZYCY
NOWOTWORY ZŁOŚLIWE	REDUKCJA O 26-40% RYZYKA PRZEDWCZESNEJ ŚMIERCI I NAWROTU RAKA PIERSI

CMAJ 2006

HIPOFIZYCZNE MECHANIZMY PROTEKCYJNEGO ODDZIAŁYWANIA AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

- 1 ZMIANA SKŁADU CIAŁA
- 1 POPRAWA PROFILU LIPIDOWEGO
- 1 POPRAWA HOMEOSTAZY GLUKOZY I WRAŻLIWOŚCI INSULINY
- 1 REDUKCJA PRZEWLEKŁEGO ZAPALENIA
- 1 POPRAWA CZYNNOSCI ŚRÓDBŁONKA
- 1 INTENSYFIKACJA MECHANIZMÓW IMMUNOLOGICZNYCH
- 1 ZMIANA GOSPODARKI HORMONALNEJ

CMAJ 2006

FIZYKOTERAPIA W CHOROBACH NOWOTWOROWYCH

MITY

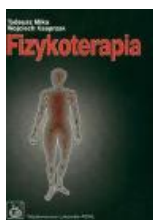
- 1 ZWIEKSZENIE RYZYKA ROZWOJU CHOROBY
- 1 ZWIEKSZENIE RYZYKA NAWROTU CHOROBY
- 1 ZWIEKSZENIE RYZYKA ROZSIEWU CHOROBY

RZECZYWISTOŚĆ

- 1 ELEKTROTHERAPIA
- 1 LASEROTERAPIA
- 1 MAGNETOTERAPIA
- 1 DRENAŻ CHŁONNY RĘCZNY PRZYRZĄDOWY
- 1 MASAŻ WIROWY

BRAK JEDNOZNACZNYCH DOWODÓW NAUKOWYCH

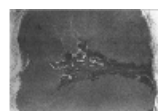
PRZECNIWSKAZANE W CHOROBACH NOWOTWOROWYCH

UTRAĐZWIĘKI

- 1 SZYBSZE TEMPO WZROSTU NOWOTWORU U MYSZY
- 1 ZWIEKSZENIE RYZYKA PRZERZUTÓW
- 1 BRAK ZWIEKSZONEJ CZĘSTOŚCI NOWOTWORÓW WIEKU DZIECIĘCEGO PO DZIAŁANIU NA PŁODY
- 1 NIEWIELKI EFEKT PRZEKRWIENNY
- 1 EFEKT „MIKROMASAŻU”
- 1 WSKAZANE PRZY ZWŁÓKNIENIU

Maxwell 1995, Sicard-Rosenbaum 1995, 1998

Physical Therapy 1995, 1998

Duck, Shaw 2003, Foldi 2003

LASER BIOSTYMULACYJNY

- 1 DZIAŁA NA DNA KOMÓREK
- 1 PROWADZI DO MUTACJI GENOWYCH
- 1 PROWADZI DO APOPTOZY KOMÓREK
- 1 POBUDZA LYMFANGIOMOTORYKĘ
- 1 POBUDZA LYMFANGIOGENEZĘ
- 1 POBUDZA MAKROFAGI
- 1 REDUKUJE ZWŁÓKNIENIE
- 1 OCHRONIA DROGI CHŁONNE
- 1 POBUDZA TWORZENIE NOWYCH DRÓG CHŁONNYCH

60 PUBLIKACJI W PubMed. J Surg Res. 2010, Support Care Cancer. 2010

POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

- 1 ISTOTNY WPŁYW NA WZROST INDUKOWANYCH GUZÓW NOWOTWOROWYCH U SZCZURÓW
- 1 BRAK POTWIERDZENIA ZWIEKSZONEJ CZĘSTOŚCI ZACHOROWAŃ NA PRZEWLEKŁĄ BIAŁACZKĘ SZPIKOWĄ DZIECI PRZBYWAJĄCYCH W OKOLICY LINII WYSOKIEGO NAPIĘCIA
- 1 BRAK POTWIERDZENIA ZWIEKSZONEJ CZĘSTOŚCI ZACHOROWAŃ NA PRZEWLEKŁĄ BIAŁACZKĘ LIMFATYCZNĄ U OSÓB NARAŻONYCH NA DZIAŁANIE POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Exp Oncol 2007

NIHES1999, ICMIPR 2001, MCKINLEY ET AL. 2004

POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

- 1 ISTOTNY WPŁYW NA WZROST INDUKOWANYCH GUZÓW NOWOTWOROWYCH U SZCZURÓW
- 1 PEWNE DOWODY NA ZWIĄZK BIAŁACZKI Z DŁUGOLETNIM NARAŻENIEM NA POLE ELEKTROMAGNETYCZNE
- 1 WZROST CZĘSTOŚCI RAKA MÓZGU PO STRONIE UŻYWANIEJ PODCZAS ROZMÓW PRZEZ TELEFON KOMÓRKOWY
- 1 WZROST RYZYKA BIAŁACZKI, CHŁONIAKA I GUZU MÓZGU U DZIECI I DOROŚŁYCH NARAŻONYCH NA DZIAŁANIE POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO
- 1 BRAK PRZEKONYWUJĄCYCH DOWODÓW NA ZWIĄZK MIĘDZY TELEFONAMI KOMÓRKOWYMI I WZROSTEM RYZYKA NOWOTWORÓW U DOROŚŁYCH
- 1 BRAK ZWIĄZKU POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO O CZĘSTOTLIWOŚCI DO 50 Hz ZE ZWIĘKSZONYM RYZYKIEM NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH

Exp Oncol 2007

Environ Health Perspect 2001

Scan J Work Environ Health 2004

PROMIENIOWANIE ULTRAFIOLETOWE

PROMIENIOWANIE UVB	PROMIENIOWANIE UVA
1 OBNIŻENIE ODPORNOŚCI ORGANIZMU, 1 PRZYCZYŃA SIĘ DO ZMIAN NOWOTWOROWYCH, NIE TYLKO SKÓRY, ALE TAKŻE INNYCH ORGANÓW, 1 UDOKUMENTOWANE INICJOWANIE POWSTAWIANIA RAKA KOLCZYSTOKOMÓRKOWEGO I PODSTAWNOKOMÓRKOWY SKÓRY	1 PRZYCZYŃA SIĘ DO ZMIAN NOWOTWOROWYCH SKÓRY, 1 ZWIĄZANE JEST Z CZERNIAKIEM SKÓRY

Waiker 2003

PROMIENIOWANIE ULTRAFIOLETOWE

I PROMIENIOWANIE UVB INICJUJE POWSTAWANIE RAKA KOLCZYSTOKOMÓRKOWEGO I PODSTAWNOKOMÓRKOWEGO SKÓRY A TAKŻE ZMIAN NOWOTWOROWYCH INNYCH NARZĄDÓW,

I PROMIENIOWANIE UVA WYKAZUJE ZWIĄZEK Z CZERNAKIEM SKÓRY

Walker 2003, Ann Intern Med. 2011, Curr Opin Oncol. 2011

I WYKAZANO OPORNOŚĆ NA ROZWÓJ CZERNAKA SKÓRY INDUKOWANEGO PROMIENIAMI UVA U MYSZY

Future Oncology 2010

ELEKTROTERAPIA

I NIEJEDNOZNACZNY WPŁYW NA ROZWÓJ GUZA NOWOTWOROWEGO U MYSZY

BMC Cancer.2010

I OBRZĘK CHŁONNY PRZECIWBÓLOWO W ZAPOBIEGANIU NIEDROŻNOŚCI JELIT W ZAPOBIEGANIU MARTWICY PŁATA SKÓRNEGO

72 PUBLIKACJE W PubMed, Pain Pract. 2010, World J Gastroenterol.2010

CZYNNIKI CIEPLNE

I DZIAŁANIE IMMUNOSUPRESYJNE

I ZWIĘKSZENIE PRZĘKRWIENIA

I PRZECIWSKAZANE W CHOROBIE NOWOTWOROWEJ

I DZIAŁANIE IMMUNOSTYMULACYJNE

I DZIAŁANIE PRZECIWBÓLOWE

I POBUDZANIE WYDZIELANIA HORMONÓW ADAPTACYJNYCH W STRESIE

Int J Angiol. 1999, Lymphology 2002

MASAŻ

I ZWIĘKSZA UKRWIENIE

I ZWIĘKSZA METABOLIZM TKANEK

I PRZECIWSKAZANY W CHOROBYCH NOWOTWOROWYCH

I POPRAWA KRĄŻENIA CHŁONKI

I POWSZECHNIE STOSOWANY JAKO RĘCZNY DRENAŻ CHŁONNY LUB PRZERYWANA KOMPRESJA PNEUMATYCZNA

I STOSOWANY U OKOŁO 20% CHORYCH NA NOWOTWORY

I BRAK ISTOTNEGO W ZROSTU NA WROTU CHOROBY LUB JEJ ROZSIEWU

OKOŁO 600 PUBLIKACJI W PubMed, Gerasimienko et al. 1984

WPŁYW CZYNNIKÓW FIZYKALNYCH NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE

Rodzaj czynnika	„-”	„+”
Ultradźwięki	Wzrost guza, przerzuty	Niższa dawka lub impulsowe. Mniejszy wzrost guza i przerzutów
Laser biostymulacyjny	Mutacje genowe, apoptoza komórek	Zwiększa lymfangiogenozę, lymfangiogenezę
Pole elektromagnetyczne	Wzrost ryzyka guza mózgu i białaczki	Częstotliwość < 50 Hz – brak związku z ryzykiem raka
Promieniowanie ultrafioletowe	UVA- czerniak złośliwy UVB – rak kolczystokomórkowy	Wykazano oporność na rozwój czerniaka złośliwego UVA
Elektroterapia	Niejednoznaczny wpływ na guzy nowotworowe	Antynowotworowy efekt, cz. jest wykorzystywana w fizjoterapii
Czynniki ciepłe	Immunosupresja, przekrwienie	Pobudzenie wydzielania hormonów adaptacyjnych w stresie
Masaż	Wzrost metabolizmu tkanek i przekrwienia	Stosowany u 20% chorych z nowotworami

ZASADY STOSOWANIA FIZYKOTERAPII I MASAŻU PO LECZENIU ONKOLOGICZNYM

I NALEŻY UWZGLĘDNIĆ RODZAJ I LOKALIZACJĘ NOWOTWORU ORAZ STOPIEŃ JEGO ZAAWANSOWANIA I ZŁOŚLIWOŚCI

I NALEŻY UWZGLĘDNIĆ CZAS PO ZAKOŃCZENIU LECZENIA

I OSTROŻNIE STOSOWAĆ METODY O DUŻYM OGÓLNOUSTROJOWYM ODDZIAŁYWANIU BODZCOWYM NP. SAUNA, KRIOKOMORA

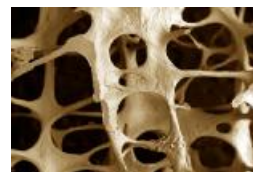
I NIE NALEŻY STOSOWAĆ ZABIEGÓW FIZYKALNYCH W OBRĘBIE LECZONEGO OBSZARU ORAZ PRZYŁĘGŁYCH KWADRANTÓW

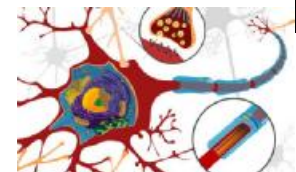
FIZYKOTERAPIA I MASAŻ W ONKOLOGII

Czynnik	Wskazania	Dawki
TENS	Martwica płata skóry	70Hz/2mA
TENS	Ból	2Hz/100Hz 5-10 mA
Laser	Obrzęk chłonny	650-1000 nm 1-2 J/cm2
Masaż	Depresja Stress	2x30 minut/tydzień 5 tygodni
Masaż	Obniżenie odporności	BRAK DANYCH

ZABURZENIA PO LECZENIU NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH

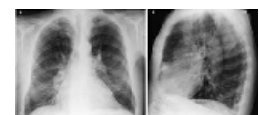
25%

73%

57%

30%

ANNALS OF INTERNAL MEDICINE. 2005, 143, 639-647; LEUKEMIA. 2005, 19, 1, 13-17; MEDICAL AND PEDIATRIC ONCOLOGY. 1998, 31, 2, 86-90

CZYNNOŚCIOWE NASTĘPSTWA LECZENIA W ONKOLOGII

I ZMNIĘSZENIE AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

o 11 – 50%

I ZMNIĘSZENIE SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ

o 50%

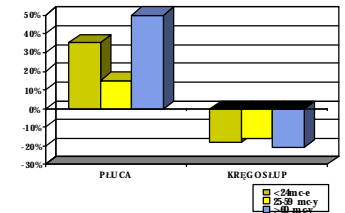
I ZMĘCZENIE

40 – 100% chorych

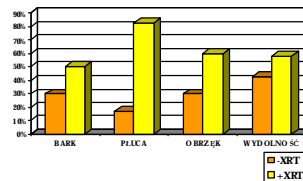

CZYNNOŚCIOWE ZABURZENIA PO LECZENIU NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH

PRZEBIEG W CZASIE

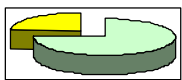

WPLYW RADIOTERAPII

ZABURZENIA RUCHOMOŚCI BARKU PO LECZENIU RAKA PIERSI

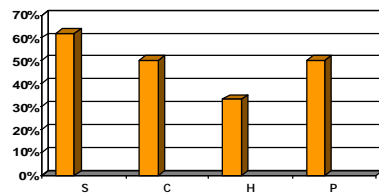
MASTEKTOMIA

BCT

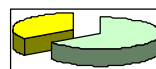
REHABILITACJA

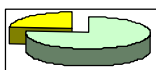
□ NORMA □ ZABURZENIE

OSŁABIENIE SIŁY MIĘŚNI

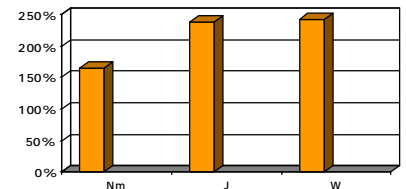
MASTEKTOMIA

BCT

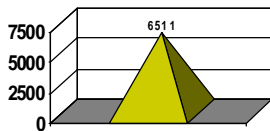
REHABILITACJA

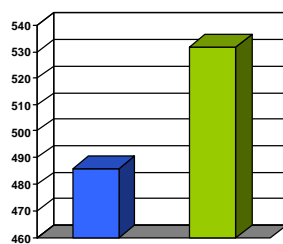
□ NORMA □ OSLABIENIE

AKTYWNOŚĆ I SPRAWNOŚĆ FIZYCZNA OSÓB PO USUNIĘCIU PŁATA PŁUCA

DZIENNA LICZBA KROKÓW

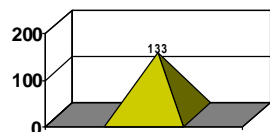

TEST 6-MINUTOWEGO MARSZU

■ RAK PŁUCA ■ GRUPA KONTROLNA

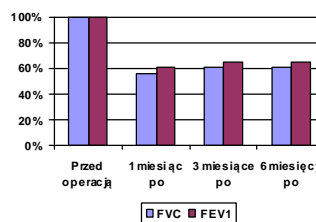
DZIENNY WYDATEK ENERGII [KCAL]

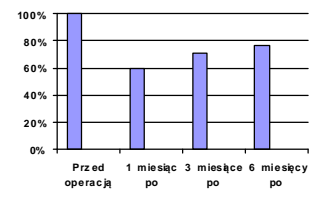
Łukuć 2011

CZYNNOŚĆ UKŁADU ODDECHOWEGO I WYDOLNOŚĆ OSÓB PO USUNIĘCIU PŁUCA

CZYNNOŚĆ UKŁADU ODDECHOWEGO

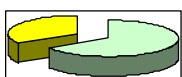

WYDOLNOŚĆ FIZYCZNA

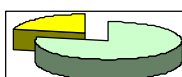

OBRZEK CHŁONNY KOŃCZINY GÓRNEJ

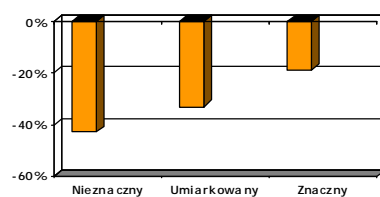
MASTEKTOMIA

BCT

REHABILITACJA

□ NORMA □ OBRZEK

OBRZEK CHŁONNY

NAJPOWAŻNIEJSZE NASTĘPSTWO LECZENIA NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH

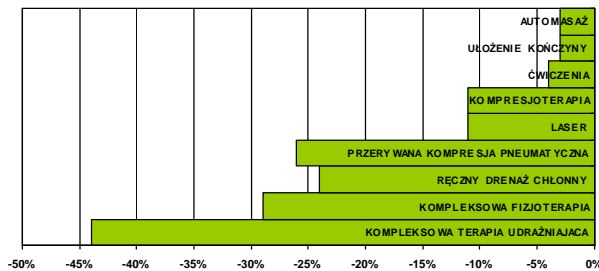

NASTĘPSTWA OBRZĘKU CHŁONNEGO

- STAN ZAPALNY
- SŁONIOWACIZNA KOŃCZINY
- NIEDOWŁADY I PORAŻENIA
- NACZYNIAKOMIĘSAK LIMFATYCZNY

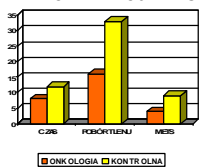
SKUTECZNOŚĆ RÓŻNYCH METOD W REDUKCJI OBRZĘKU

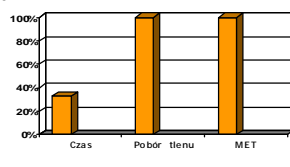
Annals of Oncology, 2007

ZABURZENIA PO LECZENIU NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH

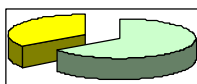
OBNIŻENIE TOLERANCJI W YSIŁKOWEJ

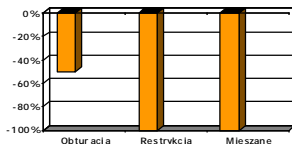
REHABILITACJA

ZABURZENIA CZYNNOŚCI PŁUC

REHABILITACJA

ZABURZENIA ODPORNOŚCI PO LECZENIU NOWOTWORÓW

- Uszkodzenie czynności limfocytów T i B
- Zmniejszenie całkowitej liczby limfocytów jak również limfocytów T, B, NK
- Zmniejszenie liczby makrofagów
- Poprawa czynności komórek NK i monocytów
- Wzrost proporcji krążących granulocytów
- Skrócenie czasu neutropenii

Arch. Phys. Med. Rehabil. 2000; Anticancer Res. 1994, 1995; Blood 1997;

PSYCHICZNE NASTĘPSTWA LECZENIA W ONKOLOGII

- NIEPOKÓJ
- LĘK
- DRAŻLIWOŚĆ
- NISKA SAMOOCENA
- DEPRESJA
- OBNIŻENIE JAKOŚCI ŻYCIA

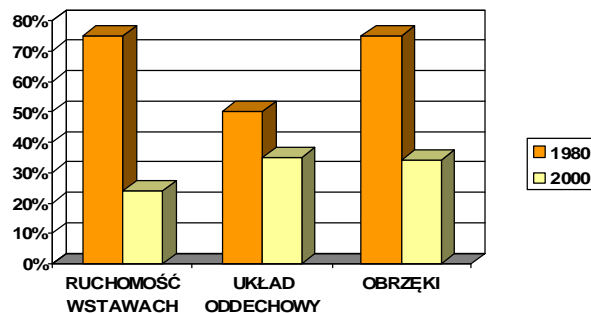

- Zmniejszenie zmęczenia
- Zmniejszenie depresji, niepokoju i lęku
- Wzrost poczucia szczęścia o 17% (1 dzień w tygodniu)
- Wzrost poziomu samooceny
- Lepsza kontrola uczuć i zachowań
- Poprawa jakości życia

Cancer 1999; Psychooncology 2002

ZABURZENIA CZYNNOŚCIOWE NA PRZESTRZENI 20 LAT

REHABILITACJA

PRZYWRACANIE UTRACONEJ SPRAWNOŚCI PSYCHOFIZYCZNEJ

NADRZĘDNY CEL

MAKSYMALNA SAMODZIELNOŚĆ I NIEZALEŻNOŚĆ

DOUGLAS C. MCMURTE, 1918

REHABILITACJA W ONKOLOGII

POWSZECHNA

NIEZALEŻNIE OD RODZAJU NOWOTWORU METODY I ETAPU LECZENIA STOPNIA NA SILENIA CHOROBY

PROF. M. WEISS

PROF. W. DEGA

WCZESNA

ZA POCZĄTKOWĄ PRZED LECZENIEM NOWOTWORU

1969

CIĄGŁA

SZPITALNA POSZPITALNA W CZESNA POSZPITALNA PÓŻNA

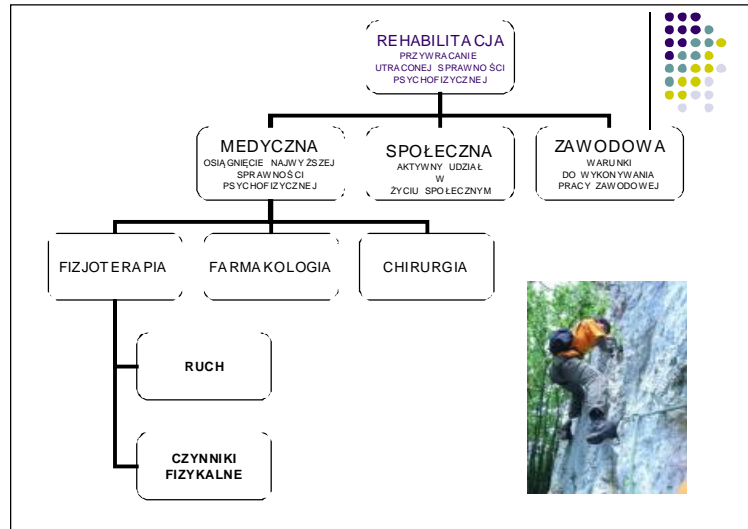
World Health Organization

KOMPLEKSOWA

MEDYCZNA SPOŁECZNA ZAWODOWA

ŚWIATOWA ORGANIZACJA ZDROWIA

1970

REHABILITACJA W ONKOLOGII

- I **PROFILAKTYCZNA**
ZAPOBIEGANIE POWIKŁANIOM I CZYNNOSCIOWYM NASTĘPSTWOM LECZENIA
- I **LECZNICZA**
USUWANIE CZYNNOSCIOWYCH ZABURZEŃ LECZENIA NOWOTWORÓW ZŁOSLIWYCH
- I **PALIATYWNA**
ŁAGODZENIE OBJAWÓW TERMINALNEGO OKRESU CHOROBY I POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA

PRZYGOTOWANIE DO LECZENIA

**BEZPIECZNE PRZEPROWADZENIE
PRZEZ LECZENIE**

WSPOMAGANIE LECZENIA
CHOROBY ZASADNICZEJ

**WSPOMAGANIE LECZENIA
CHOROBY ZASADNICZEJ**

ZNACZENIE REHABILITACJI W CHOROBY NOWOTWOROWEJ

**POWRÓT DO ZDROWIA
I AKTYWNOŚCI**

**NIEZALEŻNOŚĆ
I SAMODZIELNOŚĆ**

PREWENCJA WTÓRNA

OGÓLNE CELE FIZJOTERAPII W ONKOLOGII

- I **ZAPOBIEGANIE POWIKŁANIOM I CZYNNOSCIOWYM NASTĘPSTWOM LECZENIA**
- I **USUWANIE CZYNNOSCIOWYCH ZABURZEŃ LECZENIA NOWOTWORÓW ZŁOSLIWYCH**

SZCZEGÓLNE CELE FIZJOTERAPII W ONKOLOGII

1. **ZAPOBIEGANIE POWIKŁANIOM I CZYNNOSCIOWYM ZABURZENIOM LECZENIA POPRZEZ UTRZYMANIE**
 - I PRAWIDŁOWEJ CZYNNOSCI UKŁADU ODDECHOWEGO
 - I PRAWIDŁOWEGO KRAŻENIA KRWI I ODPIŁYWU CHŁONKI
 - I PRAWIDŁOWEJ RUCHOMOŚCI W STAWACH I SIŁY MIĘŚNI
 - I PRAWIDŁOWEJ POSTAWY CIAŁA
 - I PRAWIDŁOWEJ KONDYCJI I SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ

SZCZEGÓLNE CELE FIZJOTERAPII W ONKOLOGII

2. **USUWANIE CZYNNOSCIOWYCH ZABURZEŃ LECZENIA**
 - I UPOŚLEDZENIA WENTYLACJI PŁUC
 - I OBRZĘKÓW CHŁONNYCH
 - I OGRANICZENIA RUCHOMOŚCI W STAWACH
 - I OSŁABIENIA SIŁY MIĘŚNIOWEJ
 - I KORYGOWANIE WAD POSTAWY CIAŁA
 - I ZMNIEJSZONEJ WYDOLNOŚCI I SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ

POSZPITALNY WCZESNY ETAP REHABILITACJI

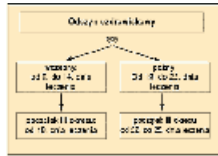
- I **REALIZOWANY W SZPITALU REHABILITACYJNYM**
- I **REALIZOWANY W UZDROWISKU**

PRZECIWSKAZANY W PRZYPADKU NOWOTWORÓW

ZALETY UZDROWISKOWEGO ETAPU REHABILITACJI

- STOSUNKOWO NISKI KOSZT I ŁATWY DOSTĘP
- BRAK SKUTKÓW UBOCZNYCH
- FIZJOLOGICZNY CHARAKTER DZIAŁAJĄCYCH BODŹCÓW
- DŁUGOTRWAŁE SKUTKI
- DOBRA TOLERANCJA
- HOLISTYCZNY CHARAKTER

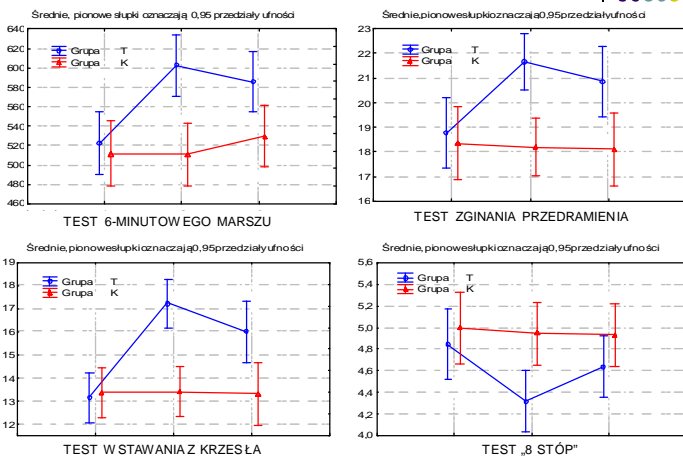

ZALETY UZDROWISKOWEGO ETAPU REHABILITACJI

- DUŻA INTENSYWNOŚĆ
3-TYGODNIE REHABILITACJI UZDROWISKOWEJ =
½ ROKU REHABILITACJI AMBULATORYJNEJ
- STOSOWANIE SPECYFICZNYCH METOD REHABILITACJI
BALNEOTERAPIA
- PEŁNA KONCENTRACJA NA REHABILITACJI
IZOLACJA OD CODZIENNYCH PROBLEMÓW
I OBOWIĄZKÓW
- LEPSZA KONTROLA REHABILITACJI

SKUTECZNOŚĆ KRÓTKIEGO PROGRAMU REHABILITACJI CHORYCH PO PRZEZSKÓRNEJ ANGIOPLASTYCE WIEŃCOWEJ

BORGOSZ-GŁĘDA 2013

REHABILITACJA UZDROWISKOWA JAKO ZAPLECZE LECZNICTWA ZAMKNIĘTEGO

LECZENIE SZPITALNE
↓
REHABILITACJA UZDROWISKOWA
DAWKA „UDERZENIOWA”
↓
REHABILITACJA AMBULATORYJNA
DAWKA „PODTRZYMUJĄCA”

KORZYŚCI:

- NIŻSZY KOSZT LECZENIA
- SZYBSZY POWRÓT DO ZDROWIA

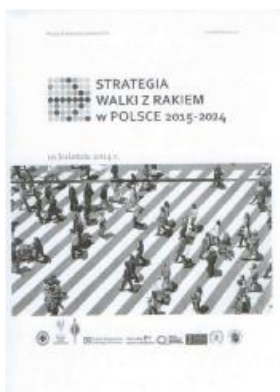
REHABILITACJA W ONKOLOGII

- MNIEJSZE RYZYKO POWIKŁAŃ
- KRÓTSZY CZAS POBYTU W SZPITALU
- KRÓTSZY CZAS LECZENIA
- SZYBSZY POWRÓT SPRAWNOŚCI PSYCHOFIZYCZNEJ
- SZYBSZY POWRÓT DO AKTYWNOŚCI ŻYCIOWEJ
- ZMNIEJSZENIE RYZYKA NAWROTU CHOROBY
I PRZEDWCZESNEJ ŚMIERCI
- KORZYŚCI EKONOMICZNE

STANDARDY REHABILITACJI ONKOLOGICZNEJ

- DEFINICJA, ZADANIA, ETAPY I EFEKTY REHABILITACJI ONKOLOGICZNEJ
- KADRY I WYPOSAŻENIE OŚRODKÓW REHABILITACJI ONKOLOGICZNEJ
- METODY DIAGNOSTYCZNE W REHABILITACJI ONKOLOGICZNEJ
- METODY TERAPEUTYCZNE W REHABILITACJI ONKOLOGICZNEJ
- SPECYFICZNE PROBLEMY REHABILITACJI ONKOLOGICZNEJ W RÓŻNYCH SYTUACJACH KLINICZNYCH

PRZYSZŁOŚĆ REHABILITACJI W ONKOLOGII W POLSCE

TRUDNOŚCI REHABILITACJI W ONKOLOGII

- BRAK ROZWIĄZAŃ SYSTEMOWYCH
- BRAK SPECJALISTYCZNYCH DZIAŁÓW REHABILITACJI
- BRAK SPECJALISTÓW
- BRAK SPRZĘTU

BRAK JEDNOZNACZNYCH
BADAŃ NAUKOWYCH
POTWIERDZAJĄCYCH
SZKODLIWOŚĆ FIZJOTERAPII W
ONKOLOGII

ALE TEŻ

BRAK JEDNOZNACZNYCH
BADAŃ NAUKOWYCH
POTWIERDZAJĄCYCH ICH
BEZPIECZEŃSTWO

